

Flerfamiliebaseret intervention
med fokus på håndtering af
måltidet i anoreksiramte familier.

**Kick
Start!**

”Kickstartsforløb”

Familiesygeplejens mangfoldighed

27. Januar 2015

Helle Koch-Christensen

Sundhedsstyrelsen

Spiseforstyrrelser - Anbefalinger for organisation og behandling 2005

”Spiseforstyrrelser skal først og fremmest behandles ambulant.”

”Det har **ikke** vist, at behandling under indlæggelse er ambulant behandling overlegen, når det gælder det psykiatriske indhold i lidelsen, men vægtøgningen sker hurtigere under indlæggelse.”

”Hos de allermest syge kan vægtøgning kun ske under indlæggelse.”

Sundhedsstyrelsen

Spiseforstyrrelser - Anbefalinger for organisation og behandling 2005

Anbefalinger til behandling:

Det er vist, at børn og unge, der behandles familiebasert, har bedre vægtøgning end dem, der behandles med individuel terapi, hvorimod der ikke er vist forskel på patienternes holdning til spisningen.

Sundhedsstyrelsen

Spiseforstyrrelser - Anbefalinger for organisation og behandling 2005

Der er ikke entydig evidens for at foretrække en terapiretning frem for en anden, **undtagen** når det gælder terapi til unge anoreksipatienter under 18 år med en sygdomsvarighed på under 3 år.

Her er der bedre resultater for ambulant familiebaseret terapi frem for individuel terapi.

Større vægtstigning, genvindelse af menstruation, hurtigere raske.

(Sundhedsstyrelsen 2005, Robin et al.1999)

Årsager til Spiseforstyrrelser

Disponerende faktorer

- Køn
- Alder
- Erhverv
- Familie forhold
- Kulturelle forhold
- Personligheds træk
- Genetiske forhold – arvelighed.

Udløsende faktorer

- Fysisk sygdom med ledsagende væggtab.
- Slankekur
- Forandringer i og udenfor familien, der påvirker selvoplevelsen og fordrer en justering af selvbilledet i forhold til omverdenen.
  - Pubertet
  - Kriser
  - Tab
  - Traumer

Vedligeholdende faktorer

- Fysiologiske faktorer knyttet til afmagringen.
  - Skader på centralnervesystemet.
- Holdninger til krop og vægt i den unges miljø.
  - Belønninger af forskellig art.
- Interpersonelle relationer.

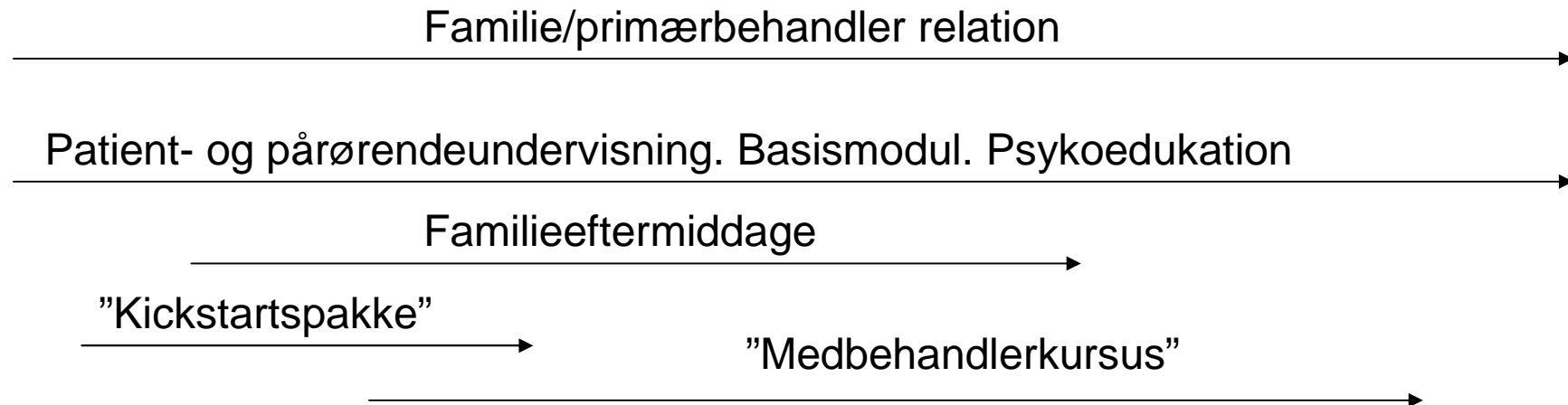
Behandlingsforløb

Oversigt

[James Lock](#), [Daniel Le Grange](#), [Gerald Russell](#):

Treatment Manual for Anorexia Nervosa. A Family-Based Approach

Kickstartsforløb

Kontekst

- Hvorfor? – Ruste forældre i håndtering af symptomer under måltidet. Besindigt, omsorgsfuldt, medfølelse og konsekvent
- Hvem? – For patienter, forældre og andre pårørende med omsorgsansvar. 4-6 familier arbejder sammen og hver for sig. 3-4 behandlere.
- Hvor? – I afdelingen. Fællesrum med køkken, spiserum og grupperum.
- Hvornår og hvor længe? – 3 hele dage fra 8.30-15.00, 4 gange om året
- Hvad? – Flerfamilieintervention. Færdighedstræning mhp. symptomhåndtering psykoedukation, vidensformidling og erfaringsudveksling.
- Hvordan? – Storgruppe, smågrupper, kreative elementer, fællesmåltider

Kickstartsforløb Flerfamilieterapi

**Kick
Start!**

- Forsamtaler
- Introduktionsmøde
- Tre dage i Symptomhåndteringsfasen

Kickstartsforløb

Flerfamilieterapi – Mål for forældre

- At overvinde familiens sygdomsrelaterede isolation.
- At tage ansvar for håndtering af sygdomsspecifikke symptomer og hverdagssituationer
- At skabe kontakter til andre familier for at dele oplevelser og strategier.
- At forbedre intrafamiliær konflikthåndtering.
- At styrke forældrebåndene til børnene og udvikle evne til forsoning.
- At ændre problematiske interaktioner og reaktionsmønstre omkring den unges spisevaner.

Kickstartsforløb

Flerfamilieterapi – Mål for de unge

- At forbedre de unges evne til at komme følelsesmæssigt tættere på forældrene og derigennem give dem lov til at tage ansvar for den unges helbredelse
- At acceptere forældrenes ansvarstagen og vedholdenhed som udtryk for kærlighed og omsorg i stedet for at dæmonisere og idealisere forældrene.
- At acceptere at de lider af en alvorlig sygdom, få indsigt i sygdommen og mindske det anorektiske sygdomsbillede.
- At tage ansvar for egen krop og udvikle autonomi

Terapeutiske elementer i Kickstartsforløbet.

- Systemisk terapi og forståelse
- Gruppeanalytisk forståelse
- Psykoedukation
- Konkret arbejde med symptomet - måltidstræning

Systemisk forståelse

- Grundlæggende forståelse: Symptomer opstår, når en persons relation til sig selv eller til andre nære personer mister sin mening eller får en utydelig eller dobbeltydig mening.

Hvorfor inddrage familien direkte i behandlingen

- Familien er konteksten for problemet
- Familien kan være fanget i spiseforstyrrelsesvedligeholdende mønstre.
- Familien er en ressource, der kan hjælpe med at løse problemet

Trin der leder til at familien fanges i vedligeholdende mønstre

- Angsten styrer
- Familien tilpasser sig sygdommens behov.
- Træghed i at træffe beslutninger. "Holder vejret og går på æggeskaller".
- Ubalance i familiens interne magtfordeling.
- Forvrængning af familiens identitet
- Sygdommen som det centrale organiserende princip

Symptomorienteret fase

-styrkelse af motivation og gruppetilhørsforhold

Terapimål forældre:

- At få detaljeret viden om sygdommen
- At opnå kontrol over symptomer
- At mindske skyldfølelse og opbygge forældresynergi

Terapimål unge:

- Bryde den sociale isolation
- Feed-back fra nye og multiple perspektiver
- Accept af forældrenes ansvarsovertagelse
- At tolerere vægtstigning trods fortsat vægtfobi

Symptomorienteret fase

-styrkelse af motivation og gruppetilhørsforhold

- **Terapeutiske interventioner**

- Planlægning af måltider.
- Fælles måltider.
- Psykoedukation
  - » Tricks og kneb.
  - » Følgevirkninger af sygdommen.
  - » Næringsstoffers betydning.
  - » Sygdomsvedligeholdende mønstre i de nære relationer.
- Identifikation af støttende og ikke støttende forældreinterventioner.
- Arbejde med motiverende principper.

Symptomorienteret fase

-styrkelse af motivation og gruppetilhørsforhold

- **Terapeutiske interventioner**

- Måltidsintervention
- Støttende interventioner. Inddragelse af andre unge og andre forældre som støtte.
- Eia Asen´s 5 punkter
  - » Jeg har lagt mærke til (ex. din datter smører smør af under tallerkenen)
  - » Er det også din/jeres oplevelse/ det I ser?
  - » Er du/I tilfredse med dette?
  - » Hvordan kan du/I ændre det, der ikke er tilfredsstillende
  - » Hente hjælp fra de andre forældre